

นวัตกรรมการประพันธ์เพลงเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ภาคใต้ : คอรัสประสานเสียง
สำเนียงใต้ชุดปราฮูกอและ

THE INNOVATION OF MUSIC COMPOSITION FOR SOUTHERN IDENTITY
ENCHANTMENT : PERAHU-KOLEK FOR CHORUS

ดร.ณิ อนุกุล¹

Darunee Anukool¹

บทคัดย่อ

นวัตกรรมการประพันธ์เพลงเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ภาคใต้ : คอรัสประสานเสียงสำเนียงใต้ชุดปราฮูกอและ เป็นงานวิจัยสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรือกอและ 2) เพื่อนำเสนอรูปแบบการประพันธ์เพลงร้องประสานเสียงที่มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นใต้

บทประพันธ์เพลงได้รับแรงบันดาลใจมาจากความงดงามของเรือกอและ อัตลักษณ์ที่สะท้อนเรื่องราวและวิถีชีวิตของชุมชนภาคใต้ การสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงนำเอาท่วงทำนองวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้มาต่อยอดสร้างสรรค์ในรูปแบบของดนตรีตะวันตกที่ผสมผสานดนตรีพื้นบ้านภาคใต้นวัตกรรมของงานวิจัยชิ้นนี้คือการนำเอาบทเพลง ภาษาท้องถิ่นใต้ ลีลาจังหวะและเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ร้องเงิง มาประยุกต์ผสมผสานเข้ากับการสร้างสรรค์ในรูปแบบการขับร้องประสานเสียง โดยการทำให้มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นใต้ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 บทเพลง ได้แก่ บทประพันธ์เพลงที่ 1 ปราฮูกอและ อยู่ในบันไดเสียง G เมเจอร์ และ Ab เมเจอร์ อัตราความเร็วตัวดำเท่ากับ 60-68 อัตราจังหวะ 2/4 บทประพันธ์เพลงที่ 2 คุณค่าแห่งความงาม อยู่ในบันไดเสียง C เมเจอร์ อัตราความเร็วตัวดำเท่ากับ 60 อัตราจังหวะ 4/4 และบทประพันธ์เพลงที่ 3 อินังซีฟัด อยู่ในบันไดเสียง B ไมเนอร์ อัตราความเร็วตัวดำเท่ากับ 72 อัตราจังหวะ 2/4 รวมความยาวทั้ง 3 บทเพลงประมาณ 15 นาที

คำสำคัญ: การประพันธ์เพลง, ขับร้องประสานเสียง, ปราฮูกอและ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ darunee.anukool@gmail.com

¹ Assistant Professor, Department of Musicology, Faculty of Fine and Applied Arts, Thaksin University, darunee.anukool@gmail.com

Receive 19/12/67, Revise 21/01/68, Accept 05/02/68

Abstract

The Innovation of Music Composition For Southern Identity Enchantment : Perahu-Kolek For Chorus is creative research. The objective is to 1) compose the music that is inspired by Kolek boats and to 2) present the form of Chorus music composition that has southern local style and accent.

This music composition inspired by the beauty of the Kolek boats and identity that reflects the stories and way of life of southern communities. The creation of musical compositions uses the local southern cultural capital to expand the creativity in the form of Western music that combines with southern folk music. The innovation of this research is to apply songs, southern local language, rhythms and southern folk instruments, Ronggeng to blend in with the creation of choral singing with southern local rhythms and accents which comprises of 3 songs. The first one is *Perahu-Kolek* which is in the G major and Ab major scale, a tempo of 60-68 and a time signature of 2/4. The second one is *Aesthetic Value* which is in the C major scale, a tempo of 60, a time signature of 4/4, and the third one is *I-nang Seafood* which is in the B minor scale and uses a tempo of 72 and has a time signature of 2/4. The total length of all three songs is approximately 15 minutes.

Keywords: Music Composition, Chorus, Perahu Kolek

1. ความสำคัญและที่มา

อัตลักษณ์ (identity) ประกอบด้วยคำว่า อัต (อัต-ตะ) หมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ ลักษณ์ หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว ดังนั้น อัตลักษณ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจดจำได้ เช่น นักร้องกลุ่มนี้มีอัตลักษณ์ทางด้านเสียงที่เด่นมากใครได้ยินก็จำได้ทันที สังคมแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2550)

เรือกอลและเป็นเรือประมงขนาดเล็กในภาคใต้ตอนล่างโดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส ที่เมื่อใครเห็นแล้วต้องสะดุดตาด้วยสีสันที่ฉูดฉาดและลวดลายที่โดดเด่น นอกจากจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเลี้ยงชีพคู่ของชาวประมงในแถบนี้แล้ว ยังเกี่ยวข้องกับประเพณีท้องถิ่นทั้งพุทธศาสนา และศาสนาอิสลาม เช่น ประเพณีแห่พระของภาคใต้ที่มีการชุมนุมเรือพระ มีงานฉลอง ตลอดจนการแข่งขันเรือกอลและกันอย่างสนุกสนาน ส่วนชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม เช่น วันฮารีรายอ มีการละเล่น มีมหรสพครึกครื้น ตลอดจนการแข่งขันเรือกอลและเป็นต้น (บัณฑิต ลิวชัยชาญ, 2562)

คำว่า ปราฮู (Perahu) มาจากภาษามลายู หมายถึง เรือ (นิมะ ประνομวงศ์ และ โมหัมมัด अबดุลกาเดร์, 2507) บางครั้งอาจใช้คำว่า เปอรากู (อาซิช บินมุฮัมหมัด อีซา, ม.ป.ป.) เป็นต้น ส่วนคำว่า กอและ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นชื่อเรือประมงทางทะเลภาคใต้ที่มีรูปร่างยาวเพรียว หัวและท้ายเรือแหลมสูง มีการวาดลวดลายตกแต่งแต้มสีสันทันอย่างสวยงาม ดังนั้นคำว่า ปราฮูกอและ จึงหมายถึง เรือกอและ บางครั้งอาจเรียกว่า ปือราฮู-กอและ หมายถึงเรือกอและเช่นเดียวกัน (แวญโซะ สามะอาลี และคณะ, 2558) สันนิษฐานว่าเรือกอและเกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย พร้อม ๆ กับการแพร่ขยายของศาสนาอิสลาม ในประเทศไทยและเข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานทางภาคใต้ตอนล่างของชาวมุสลิม ในบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงมาจนถึงแหลมมลายูตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย และเนื่องจากชาวมุสลิมในภาคใต้มีความชำนาญพิเศษในการออกทะเล ดังนั้นกลุ่มชนนี้จึงยึดอาชีพการประมงเป็นอาชีพหลัก แต่เนื่องจากมีทุนทรัพย์น้อย จึงมีการคิดประดิษฐ์เครื่องมือในการออกทะเลเพื่อทำการประมง โดยสร้างเรือที่มีขนาดเล็กแต่สามารถออกทะเลและต่อสู้กับแรงลมได้ดี และมีความสะดวกคล่องตัวในการออกทะเลและเข็นขึ้นเก็บบนชายฝั่ง เป็นลักษณะและประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมกับความต้องการของชาวพื้นเมืองจึงทำให้เกิดเรือกอและขึ้น เรือกอและเป็นเรือที่มีคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ มีความงดงามวิจิตรของลวดลายจิตรกรรมที่ปรากฏอยู่บนลำเรือตลอดทั้งลำ เรือกอและจึงมิใช่เป็นเรือประมงธรรมดาแต่เป็นเรือที่มีเอกลักษณ์ การตกแต่งลวดลายประกอบด้วยวัฒนธรรมสัมพันธ์ของศิลปะไทย ศิลปะอิสลาม และศิลปะจีนที่มีความกลมกลืน เสมือนงานศิลปกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งสะท้อนจิตวิญญาณของกลุ่มชนในจังหวัดชายแดนใต้ (วุฒิ วัฒนศิลป์, 2540) ปัจจุบันมีการนำอัตลักษณ์จากเรือกอและมาสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้ท้องถิ่น เช่น การประดิษฐ์เรือกอและจำลองเพื่อเป็นของระลึก การนำลวดลายเรือกอและสู่สินค้าในรูปแบบเครื่องเขียน ดินสอ และยางลบ เป็นต้น เรือกอและจึงถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่า สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยภาคใต้ตอนล่างอย่างยาวนาน ทั้งยังเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ที่สะท้อนเรื่องราวและวิถีชีวิตชุมชนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี จึงควรนำมาส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักสู่สากล

ด้วยความประทับใจในความงามที่ปรากฏบนเรือกอและที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นอันโดดเด่น จึงได้สร้างแรงบันดาลใจในงานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการประพันธ์เพลงเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ภาคใต้ : คอรัสประสานเสียงสำเนียงใต้ชุดปราฮูกอและ เป็นการนำทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาบูรณาการกับดนตรีตะวันตกในมิติของงานสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิด “คอรัสประสานเสียงสำเนียงใต้” เป็นการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงใหม่ในรูปแบบการขับร้องประสานเสียงที่มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นได้ทั้งภาษาและลีลาดนตรีก่อให้เกิดดนตรีในมิติใหม่ อันสร้างคุณค่าทางสุนทรียะและมูลค่าเพิ่มให้แก่วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ให้ผู้ฟังได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งยังมีความเป็นวิชาการทางด้านดนตรีที่สามารถเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงใน

รูปแบบที่มีการนำดนตรีตะวันตกมาผสมผสานกับดนตรีพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่นภาคใต้สู่สากล

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรือกอและ
- 2.2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการประพันธ์เพลงร้องประสานเสียงที่มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นได้

3. ขอบเขตการวิจัย

- 3.1 เก็บข้อมูลภาคสนามในจังหวัดปัตตานีและสงขลาบริเวณที่มีเรือกอและ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและข้อมูลในการประพันธ์เพลง
- 3.2 บทประพันธ์เพลงใหม่ในรูปแบบการขับร้องประสานเสียงที่นำเอาท่วงทำนองวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้มาส่งเสริม พัฒนา และต่อยอดสร้างสรรค์ในรูปแบบของดนตรีตะวันตกที่ผสมผสานดนตรีพื้นบ้านภาคใต้
- 3.3 บทประพันธ์เพลงจำนวน 3 บทเพลง แต่ละเพลงมีความยาวประมาณ 4-5 นาที รวมความยาวทั้งหมดประมาณ 15 นาที
- 3.4 บันทึกการแสดงในชื่อชุดการแสดงว่า “คอรัสประสานเสียงสำเนียงใต้ชุดปราสาทและ”

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ได้บทประพันธ์เพลงใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรือกอและ
- 4.2 ได้นำเสนอรูปแบบการประพันธ์เพลงร้องประสานเสียงที่มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นได้
- 4.3 ได้นำเอาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้มาส่งเสริม พัฒนา และต่อยอดในมิติของงานสร้างสรรค์อันสร้างคุณค่าทางสุนทรียะและมูลค่าเพิ่มให้แก่วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้สู่สากล
- 4.4 ได้เผยแพร่บทประพันธ์เพลงในวงการวิชาการ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อค้นหาแนวคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์ โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน

1) ข้อมูลจากเอกสาร (Document Data) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา บทความ วิชาการและงานวิจัย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประพันธ์เพลง การขับร้องประสานเสียงดนตรีร้องเง้ ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรือกอและเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้อาจจัดระบบอยู่ในบทที่ 2 คือทบทวนวรรณกรรม และใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ โดยออกมาเป็นแนวคิด “คอรัสประสาน

เสียงสำเนียงได้” นอกจากนี้ยังนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการออกแบบและสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง

2) ข้อมูลจากภาคสนาม (Field Data) ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามในจังหวัดปัตตานี และสงขลาบริเวณที่มีการใช้เรือกอและ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กล้องถ่ายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และแบบบันทึก เพื่อเก็บภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว สร้างแรงบันดาลใจ และบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่ประทับใจลงในแบบบันทึก เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลในส่วนของการประพันธ์เนื้อเพลงและข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5.2 ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ออกแบบบทประพันธ์เพลงโดยรวม
- 2) ดำเนินการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงโดยคัดเลือกทำนองเพลงรองเง็ง ลีลาจังหวะรองเง็ง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้บทประพันธ์เพลง จากนั้นจึงร่างทำนอง เนื้อเพลง และคอร์ด โดยบันทึกโน้ตเพลงลงในโปรแกรม Staff Pad

3) เรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบการขับร้องประสานเสียง 4 แนวเสียง ได้แก่ โซปราโน (Soprano) แนวเสียงอัลโต (Alto) แนวเสียงเทเนอร์ (Tenor) แนวเสียงเบส (Bass) และนำบทประพันธ์ที่ได้ไปขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรีเพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขบทประพันธ์ให้เหมาะสม

5.3 ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการฝึกซ้อมและเผยแพร่บทประพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การคัดเลือกนักร้อง ผู้วิจัยคัดเลือกนักร้องจากคณะนักร้องปรีชาตชังเกอร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ใช้กลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 13 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกเข้า-ออกผู้เข้าร่วมการวิจัย ดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย

- เพศหญิงที่มีน้ำเสียงเหมาะสมกับแนวเสียงโซปราโน 4 คน
- เพศหญิงที่มีน้ำเสียงเหมาะสมกับแนวเสียงอัลโต 3 คน
- เพศชายที่มีน้ำเสียงเหมาะสมกับแนวเสียงเทเนอร์ 3 คน
- เพศชายที่มีน้ำเสียงเหมาะสมกับแนวเสียงเบส 3 คน
- มีทักษะการอ่านโน้ตดนตรีสากล
- มีบุคลิกที่ดี
- มีทักษะการรวมวง

เกณฑ์การคัดออกผู้เข้าร่วมการวิจัย

- ไม่สามารถเข้าร่วมการฝึกซ้อมในช่วงเวลาที่กำหนด

2) การคัดเลือกวงดนตรีร้องเง้ ผู้วิจัยคัดเลือกวงดนตรีร้องเง้ ใช้กลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 1 คณะ จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกเข้า-ออกผู้เข้าร่วมการวิจัยดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย

- วงดนตรีพื้นบ้านร้องเง้ในพื้นที่จังหวัดสงขลาที่ก่อตั้งคณะมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- วงดนตรีพื้นบ้านร้องเง้ที่มีความยืดหยุ่น สามารถบรรเลงร่วมกับวงขับร้องประสานเสียงได้
- มีสมาชิกในวงอย่างน้อย 1 คนที่สามารถอ่านโน้ตดนตรีสากลได้
- สมาชิกในวงประกอบไปด้วย 1) นักดนตรีบรรเลงไวโอลิน 2) นักดนตรีบรรเลงแอกเดียนและเปียโน 3) นักดนตรีบรรเลงเรบานา แหมบูรินและมาร์คทรี

เกณฑ์การคัดออกผู้เข้าร่วมการวิจัย

- ไม่สามารถเข้าร่วมการฝึกซ้อมในช่วงเวลาที่กำหนด
- 3) การฝึกซ้อมขับร้องประสานเสียงแยกแนวเสียง หากพบข้อผิดพลาดผู้วิจัยจะทำการปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความถูกต้องของโน้ตเพลงด้วยตนเองอีกครั้ง
- 4) การฝึกซ้อมรวมวงขับร้องประสานเสียง
- 5) การฝึกซ้อมรวมวงขับร้องประสานเสียงพร้อมทำทางประกอบ โดยผู้วิจัยจะขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะการแสดง และนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขทำทางให้เหมาะสม
- 6) การฝึกซ้อมเพื่อพัฒนารายละเอียดต่าง ๆ ทั้งการร้องและทำทางประกอบ และฝึกซ้อมร่วมกับวงดนตรีพื้นบ้านร้องเง้
- 7) คัดเลือกอุปกรณ์แต่งกายที่เหมาะสมกับชุดการแสดงและทดลองฝึกซ้อมพร้อมอุปกรณ์แต่งกาย
- 8) เผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์และบันทึกการแสดงในชื่อชุดการแสดงว่า “คอรัสประสานเสียงสำเนียงใต้ชุดปราฮูโกและ”

- 9) ดำเนินการจัดแจ้งลิขสิทธิ์โน้ตเพลงต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา

5.4 ขั้นตอนี่ 4 อรรถาธิบาย สรุปผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วิเคราะห์ประเด็นข้อที่ 1 และ 2 นำเสนอในบทที่ 4 ผลการวิจัยสร้างสรรค์และผลงานสร้างสรรค์ฉบับเต็ม

2) สรุปและอภิปรายผล วิจัยผู้วิจัยนำเสนอในบทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล

6. อรรถาธิบาย

บทประพันธ์เพลงที่ 1 *ปราฮูโกและ* (Perahu-Kolek) อยู่ในบันไดเสียง G เมเจอร์ และ Ab เมเจอร์ ใช้อัตราความเร็ว ♩ = 60-68 อัตราจังหวะ 2/4 ความยาวประมาณ 5.30 นาที ประกอบ

ไปด้วยแนวเสียง โซปราโน อัลโต เทเนอร์ และเบส ขับร้องในลักษณะอ cappella คำร้องนำเสนอคุณค่าและวิถีชีวิตการใช้เรือกอลและ พาหนะทางน้ำในการทำประมงพื้นบ้านของชาวบ้านที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลในภาคใต้ตอนล่าง สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชุมชนที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลในภาคใต้ตอนล่างที่มีมาอย่างยาวนาน การสร้างทำนองเพลงมีการนำทำนองรองเง็งเพลงเลงกังกงมาประยุกต์ใช้โดยการดัดแปลงทำนองเพื่อให้เข้ากับคำร้องของบทประพันธ์ ทั้งยังให้นักร้องประสานเสียงได้เลียนเสียงเครื่องดนตรีในลีสลาจังหะอินังของดนตรีรองเง็ง การใช้ร่างกายทำจังหวะไปพร้อม ๆ กับการขับร้องเพลง (Body percussion) ตลอดจนการผสมผสานภาษาท้องถิ่นได้ไว้ในบทประพันธ์เพลง

ตัวอย่างที่ 1 ทำนองรองเง็งเพลงเลงกังกง ที่นำมาประยุกต์ใช้ในบทประพันธ์เพลง *ปราฮูกอและ*

ตัวอย่างที่ 2 บทประพันธ์เพลง *ปราฮูกอและ* ห้องที่ 32-35

32 G D7 G D7

S: ลอย ดำ มา หนา ปู หนา ปลา ตาม วิ ถี ได้ ใน ทะ เถ

A: ลอย ดำ มา หนา ปู หนา ปลา ตาม วิ ถี ได้ ใน ทะ เถ

T: ลอย ดำ มา หนา ปู หนา ปลา ตาม วิ ถี ได้ ใน ทะ เถ

B: บิ๊บ บิ๊บ ตุ่ม ตุ่ม บิ๊บ บิ๊บ ตุ่ม ตุ่ม บิ๊บ บิ๊บ ใน เถ

s s s s s s s

การเปลี่ยนท่วงเสียงแบบโครมาติก (Chromatic modulation) ในบทประพันธ์เพลง *ปราฮูกอและ* จาก G เมเจอร์ สู่ Ab เมเจอร์ เพื่อสร้างสีสันให้แก่บทเพลง โดยใช้คอร์ด Eb7 → Ab (V7/I) ทั้งยังเป็นการกลาเข้าหาคอร์ด I ในท่วงเสียงที่เปลี่ยนไป

ตัวอย่างที่ 3 บทประพันธ์เพลง *ปราชูโกและห้องที่ 151-155*

The musical score is for a piece titled 'Pachuko and Room 151-155'. It is written for four voices (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and piano accompaniment. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The score includes Thai lyrics for each part. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, with some chords marked as G, E-flat7, A-flat, and E-flat7. The lyrics for the Soprano part are: 'เถ... ออ... ถ้า มา... หา ปุ หา ปอ ตาม วิ ติ ใต้ ใน ทะ เถ'. The lyrics for the Alto part are: 'เถ... ออ... ถ้า มา... หา ปุ หา ปอ ตาม วิ ติ ใต้ ใน ทะ เถ'. The lyrics for the Tenor part are: 'เถ... ออ... ถ้า มา... หา ปุ หา ปอ ตาม วิ ติ ใต้ ใน ทะ เถ'. The lyrics for the Bass part are: 'เถ... บี้บ บี้บ คุ่ม คุ่ม บี้บ บี้บ คุ่ม คุ่ม บี้บ บี้บ ใน เถ'.

บทประพันธ์เพลงที่ 2 *คุณค่าแห่งความงาม (Aesthetic Value)* อยู่ในบันไดเสียง C เมเจอร์ ใช้อัตราความเร็ว $\text{♩} = 60$ อัตราจังหวะ 4/4 ความยาวประมาณ 5.20 นาที ประกอบไปด้วย แนวเสียง โซปราโน อัลโต เทเนอร์ และเบส โดยมีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ ได้แก่ ไวโอลิน เปียโน เรบانا แทมบูรีน และมาร์คทรี ทำนองเพลงใช้โน้ต 5 เสียงจากบันไดเสียง C เพนทาทอนิก คำร้องนำเสนอวลดลายที่ปรากฏบนเรือกอและ ซึ่งได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนวลดลายบนเรือกอและที่ผู้วิจัยพบเจอจากการลงพื้นที่ภาคสนามนำร่องเรียงเป็นคำร้องของบทประพันธ์ สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความงดงามของการผสมผสานศิลปะมลายู จีน ไทย ดังวลดลายที่ปรากฏอยู่บนเรือกอและ บทประพันธ์เพลง *คุณค่าแห่งความงาม* เป็นการผสมผสานการขับร้องประสานเสียง 4 แนวร่วมกับการบรรเลงลีลาจังหวะอัสลีของดนตรีรองเง็งซึ่งเป็นลีลาจังหวะที่มีลักษณะความเร็วค่อนข้างช้า การบรรเลงดนตรีประกอบของเรบاناและแทมบูรีนเครื่องดนตรีรองเง็งในบทประพันธ์เพลงนี้ ผู้วิจัยให้ผู้บรรเลงมีอิสระทางการเล่นตามธรรมชาติของดนตรีพื้นบ้าน แต่อยู่ภายใต้ลีลาจังหวะอัสลีและกรอบของท่อนเพลงที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อเพิ่มอรรถรสและสำเนียงของความเป็นพื้นบ้านให้แก่บทประพันธ์

ตัวอย่างที่ 4 บทประพันธ์เพลงคุณค่าแห่งความงามห้องที่ 54-57

[illegible]

การสร้างฉากหลังที่เป็นแนวทำนอง (Melodic Background) ในแนวเสียงเทเนอร์เพื่อล้อแนวเสียงโซปราโนทำหน้าที่เป็นทำนองหลักในคำร้อง “ภาพนกอินทรี” ของบทประพันธ์เพลง*คุณค่าแห่งความงาม*

ตัวอย่างที่ 5 บทประพันธ์เพลงคุณค่าแห่งความงามห้องที่ 70-72

70

Soprano (S): 4/4 time signature. Lyrics: ทพ นก อิน ทวีธ ห นู นวน เจือค นาค สิงห์ จิน ค น

Alto (A): 4/4 time signature. Lyrics: ฮือ

Tenor (T): 4/4 time signature. Lyrics: ฮือ ทพ นก อิน ทวีธ ฮือ

Bass (B): 4/4 time signature. Lyrics: ฮือ

บทประพันธ์เพลงที่ 3 อินังซีฟู้ด (*I-nang Seafood*) อยู่ในบันไดเสียง B ไมเนอร์ ใช้อัตราความเร็ว $\text{♩} = 72$ อัตราจังหวะ 2/4 ความยาวประมาณ 4.30 นาที บทประพันธ์เพลงประกอบไปด้วยแนวเสียง โซปราโน อัลโต เทเนอร์ และเบส โดยมีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ ได้แก่ ไวโอลิน แอคคอร์ดียน เรบานา แทมบูรีน และเซ็กเกอร์ คำร้องนำเสนอคุณภาพของอาหารทะเลที่ได้มาจากการทำประมงท้องถิ่น ให้เห็นถึงปลายน้ำของวิถีชีวิตการทำประมงท้องถิ่น คือการหาอาหารทะเลมาเลี้ยงปากท้อง เลี้ยงครอบครัว ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของทะเลภาคใต้ บทประพันธ์เพลงอินังซีฟู้ดสร้างสรรค์โดยการผสมผสานดนตรีร้องเงี้ยวในลีลาจังหวะอินังซึ่งเป็นลีลาจังหวะที่มีลักษณะค่อนข้างเร็วร่วมกับการขับร้องประสานเสียง ตลอดจนการผสมผสานสำเนียงภาษาท้องถิ่นใต้ไว้ในบทประพันธ์เพลง เพื่อนำผู้ฟังเข้าไปสัมผัสกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ทั้งยังสะท้อนความงดงามของการผสมผสานของวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้และดนตรีตะวันตกให้แก่ผู้ฟัง การบรรเลงดนตรีประกอบของวงดนตรีร้องเงี้ยวในบทประพันธ์เพลงนี้ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักดนตรีร้องเงี้ยวมีอิสระทางการเล่นตามธรรมชาติของดนตรีพื้นบ้าน แต่อยู่ภายใต้ลีลาจังหวะอินังและกรอบของท่อนเพลงที่ผู้วิจัยกำหนด

ตัวอย่างที่ 6 บทประพันธ์เพลงอินังซีฟู้ดท่อนที่ 61-64

The musical score for measures 61-64 of 'Inang Seafood' is presented in a multi-staff format. The key signature is B minor (two sharps: F# and C#) and the time signature is 2/4. The vocal parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass) are written in treble and bass clefs. The lyrics are in Thai: 'กุ้ง ปลา หมึก อัง เห สด จาก ทะ เล รุ มะละ กี่ ตอ'. The instrumental parts include an accordion (Acc) with chords Bm, Em, G, A, and Bm; a violin (Vln) with a whole rest; a rebab (Reb) with a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes; and a percussion (Perc) part with a simple rhythmic pattern. The score is numbered 61 at the beginning of the first vocal staff.

การใช้ภาษาท้องถิ่นได้ในบทประพันธ์เพลงอินังซิดูที่แสดงถึงความอร่อยของรสชาติอาหาร เช่น ทำนองหลักแนวเสียงโซปราโนในคำร้องที่ว่า “รสชาติหรรษาอร่อย” (หรือหมายถึงอร่อย) นอกจากนั้น ผู้วิจัยใช้คำร้องที่ว่า “หรรษา ว่าหรรษา” ในแนวเสียงเทเนอร์และเบส เพื่อสร้างสีสันและช่วยเน้นย้ำความหมายของคำร้องหลัก ก่อนเข้าสู่การประสานเสียง 4 แนวเต็มในคำร้องที่ว่า “มาแกล” หมายถึง กิน

ตัวอย่างที่ 7 บทประพันธ์เพลงอินังซิดูห้องที่ 89-92

89

Soprano (S): รส หวาน หรรษา นุ่ม นอน เจริญ มา แกล

Alto (A): รส หวาน หรรษา นุ่ม นอน เจริญ มา แกล

Tenor (T): หรรษา ว่า หรรษา มา แกล

Bass (B): หรรษา ว่า หรรษา มา แกล

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการประพันธ์เพลงเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ภาคใต้ : คอรัสประสานเสียง สำเนียงใต้ชุดปราฮูกอและ ได้มีการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์ต่อสาธารณชน ดังนี้ 1) จัดแสดงผลงานการประพันธ์เพลง เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ณ ห้องจัดแสดง อาคารดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 2) นำเสนอบทประพันธ์เพลงในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ด้านศิลปกรรมศาสตร์ระดับนานาชาติครั้งที่ 5 (The 5th International Symposium on Creative Fine Art : ISCFA 2024) ในวันที่ 23 สิงหาคม 2567 ผ่านระบบออนไลน์ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และ 3) เผยแพร่บันทึกการแสดงผ่านช่องทางยูทูบ (Youtube)

ภาพที่ 1 คิวอาร์โค้ดเพื่อนำไปสู่บันทึกการแสดงบทประพันธ์เพลงปราฮูกอและ

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=OWPsWFLMaxo>

ภาพที่ 2 คิวอาร์โคดเพื่อนำไปสู่บันทึกการแสดงบทประพันธ์เพลงคุณค่าแห่งความงาม

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=JgDvKgsmmPw>

ภาพที่ 3 คิวอาร์โคดเพื่อนำไปสู่บันทึกการแสดงบทประพันธ์เพลงอินังซีฟู้ด

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=YdoAVJwKYwY>

7. สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการประพันธ์เพลงเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ภาคใต้ : คอรัสประสานเสียง สำเนียงใต้ชุดปราฮูกอและ เป็นงานวิจัยสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อสร้างสรรค์ บทประพันธ์เพลงใหม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากเรือกอและ 2) เพื่อนำเสนอรูปแบบการประพันธ์เพลง ร้องประสานเสียงที่มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นได้

ผลการวิจัยสร้างสรรค์ชิ้นนี้เป็นบทประพันธ์เพลงใหม่ในรูปแบบการขับร้องประสานเสียง ภายใต้แนวคิด “คอรัสประสานเสียงสำเนียงใต้” ที่มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นภาคใต้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความงดงามของเรือกอและ อัตลักษณ์ที่สะท้อนเรื่องราวและวิถีชีวิตของชุมชนภาคใต้ การสร้างสรรค์บทประพันธ์นำเอาทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ได้แก่ บทเพลง ภาษาท้องถิ่นใต้ ลีลาจังหวะ และเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้รองเง็ง มาประยุกต์ผสมผสานเข้ากับการขับร้องประสานเสียงในรูปแบบของดนตรีตะวันตกโดยการทำให้มีลีลาและสำเนียงท้องถิ่นใต้ ประกอบไปด้วย 3 บทเพลง ได้แก่ บทประพันธ์เพลงที่ 1 ปราฮูกอและ (Perahu-Kolek) นำเสนอคุณค่าและวิถีชีวิต การใช้เรือกอและพาหนะทางน้ำในการทำประมงพื้นบ้านของชาวบ้านที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลในภาคใต้ ตอนล่างที่มีมาอย่างยาวนาน สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชุมชนที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลในภาคใต้ ตอนล่าง บทประพันธ์เพลงที่ 2 คุณค่าแห่งความงาม (Aesthetic Value) นำเสนอความงามของ ลวดลายที่ปรากฏอยู่บนเรือกอและ บทประพันธ์เพลงที่ 3 อินังซีฟู้ด (I-nang Seafood) นำเสนอ คุณภาพของอาหารทะเลที่ได้มาจากการทำประมงท้องถิ่น ให้เห็นถึงปลายน้ำคือการหาอาหารทะเลมา เลี้ยงปากท้อง เลี้ยงครอบครัว ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของทะเลภาคใต้ ผลงานชิ้นนี้

ส่งเสริมคุณค่าและถ่ายทอดอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้ ผ่านความงามของการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างการขับร้องประสานเสียงซึ่งอยู่ในรูปแบบของดนตรีตะวันตกและความเป็นท้องถิ่นภาคใต้ โดยการเชื่อมโยงความงดงามของเรือกอและ ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยภาคใต้ตอนล่าง ทั้งยังเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ที่สะท้อนเรื่องราวและวิถีชีวิตชุมชนภาคใต้สู่การสร้างจินตนาการ เรื่องราว มุมมองความงามที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ โดยส่งต่อความงามนี้ผ่านบทประพันธ์เพลงในรูปแบบการขับร้องประสานเสียงที่ผสมผสานร่องเงดนตรีพื้นบ้านภาคใต้และภาษาท้องถิ่นใต้ ที่มีความน่าสนใจและสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยมีการจัดแสดงสดต่อสาธารณชน และเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ นอกจากจะสร้างคุณค่าทางสุนทรียะแล้ว ยังเป็นการต่อยอดและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นได้แพร่หลายมากขึ้น สอดคล้องกับบทประพันธ์เพลง “นอนนะนุ้ยนอน” สำหรับวงขับร้องประสานเสียง ของสุภาพร ฉิมหนู (2565) ที่ต่อยอดเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ โดยนำเอาสาระัตถะในเพลงกล่อมเด็ก *ไปคอนเหอ* มาสร้างสรรค์เป็นคำร้องของบทประพันธ์ และนำเอาภาษาถิ่นใต้สำเนียงจังหวัดนครศรีธรรมราชมาใช้ในการประพันธ์เพลง โดยทำให้ร่วมสมัยเข้าถึงผู้ฟังได้มากขึ้น และสอดคล้องกับ คณิเทพ ปิตุภูมิภาค (2566) ที่ได้กล่าวว่า “ดนตรีประจำท้องถิ่นยังคงสืบทอดจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน...ทั้งนี้ดนตรีประจำท้องถิ่นยังคงพัฒนารูปแบบดนตรีและปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การนำดนตรีตะวันตกเข้ามาผสมผสาน การนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ การทำหน้าที่เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น เป็นต้น”

ผลงานชิ้นนี้มีนอกจากได้นำเอาอัตลักษณ์ท้องถิ่นภาคใต้มาส่งเสริม พัฒนา และต่อยอดในมิติของงานสร้างสรรค์อันสร้างคุณค่าทางสุนทรียะและมูลค่าเพิ่มให้แก่วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้สู่สากลแล้ว ยังมีความเป็นวิชาการทางด้านดนตรีที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นมาผสมผสาน สร้างสรรค์ในมิติของดนตรีตะวันตก สามารถเป็นแรงบันดาลใจและเป็นแนวทางในการนำเอาอัตลักษณ์ท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับดนตรีตะวันตกให้แก่ผู้ที่สนใจได้

8. ข้อเสนอแนะ

1) บทประพันธ์เพลงในงานวิจัยชิ้นนี้มีการนำเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ร่องเง มาบรรเลงร่วมกับการขับร้องประสานเสียง จึงจำเป็นต้องมีสมาชิกในวงดนตรีพื้นบ้านร่องเงที่มีความสามารถในการอ่านโน้ตได้อย่างน้อย 1 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ในการฝึกซ้อม ทั้งยังต้องมีความยืดหยุ่นและเข้าใจการบรรเลงร่วมกับวงขับร้องประสานเสียง

2) การประพันธ์เพลงในครั้งต่อไปควรนำเอาจุดเด่นของวัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละที่ มาตีความเล่าเรื่อง สร้างคุณค่าและมูลค่า ผ่านเสียงเพลง โดยการสอดแทรกอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ภาษาท้องถิ่น สำเนียงของดนตรี เครื่องดนตรี เป็นต้น เพื่อทำให้บทประพันธ์เพลงมีความน่าสนใจ โดยสร้างสรรค์ให้บทเพลงมีความร่วมสมัยและให้ผู้ฟังเข้าถึงได้ง่ายในวงดนตรีประเภทอื่น ๆ

ที่หลากหลาย และนำออกเผยแพร่ผ่านการแสดงสดต่อสาธารณชน บันทึกการแสดง และเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างการรับรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่ผู้ฟังได้มากขึ้น

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการประพันธ์เพลงเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ภาคใต้ : คอรัสประสานเสียง สำเนียงใต้ชุดปราศูโกและ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการวิจัยเงินรายได้มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเพณีทุนพัฒนานวัตกรรมสังคมบนฐานศิลปวัฒนธรรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

รายการอ้างอิง

- คณิเทพ ปิตุภูมิโนค. (2566). *ดนตรีชุมชน : ภูมิหลัง พัฒนาการ และการประยุกต์ใช้*. เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสาร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิมะ ประพนอมวงศ์ และ โมหัมมัด अबดุลกาเดร์. (2507). *ปทานุกรมไทย-มลายู ฉบับสมบูรณ์*. พระนคร: แพร่พิทยา.
- บัณฑิต ลิวชัยชาญ. (2562). *มรดกวัฒนธรรมภาคใต้*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- วุฒิ วัฒนศิลป์. (2540). *รายงานผลการวิจัย ลวดลายจิตรกรรมบนเรือโกและ*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- แวญโซะ สามะอาลี และคณะ. (2558). *พจนานุกรมคำศัพท์หมวด ภาษามลายูปาตานี-ไทย-มาเลเซีย (รุมิ-ยาวี) ฉบับเพื่อการศึกษาและการสื่อสารเบื้องต้น*. นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤตสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2550). *อัตลักษณ์*. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2567, จาก <http://legacy.orst.go.th/>.
- สุภาพร ฉิมหนู. (2565). การประพันธ์เพลง “นอนนะนุ้ยนอน” สำหรับวงขับร้องประสานเสียง. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 28(3), 67-79. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/psujssh/article/view/259589>.
- อาชีช บิน มุฮัมมัด อีซา. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมภาษามลายู-ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: อักษรวัฒนา.